

Kern 226 (1-78)

DISSERTATIO INAVGVRALIS
DE
HEPATIS ABCESSIBVS

A
LAESIONIBVS CAPITIS

QVAM
DIVINI NVMINIS AVSPICIIS

ET
GRATIOSI ORDINIS MEDICORVM INDVLTV

PRO
GRADV DOCTORIS CHIRVURGIAE
RITE AC LEGITIME CONSEQVENDO

DIE VIII. SEPT. AN. R. S. MDCCLXVI.

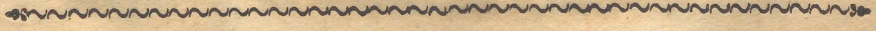
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA
SPECIMINIS LOCO

PVBlicae ERVDITORVM CENSVRae SVBMISSIT

WILHELMVS RITSCH

POLONVS

POTENTISSIMI PRINCIPIS STANISLAI AVGVSTI POLONIA-
RVM REGIS ET MAGNI LITHVANIAE DVCIS CHIRVGVVS PRIMARIVS
REGIARVM ACADEMIARVM, PARIENSIS CHIRVRGORVM, NEC NON
ROTHOMAGENSIS SCIENTIARVM SODALIS.

HALAE MAGDEBVRGICAE
LITTERIS IOAN. IVSTINI GEBAVERI.

DSSERTATIO INAVGVRAALIS

DE

HEPATIS ABSCESSIBVS

LAESIONIBVS CAPITIS

GRATIOSI ORDINIS MEDICORVM INDVLT

GRADV DOCTORIS CHIRVURGIAE

RITE AC LEGITIME CONSEQVENDO

IN ALMA REGIA FRIDERICIANA

SPECIMINIS LOCO

WILHELMVS RITSCH

POTENTIALI PRINCIPIS STANISLAVOVSII TOLONIAE

AVGVSTI AVGVSTI TOLONIAE

AVGVSTI AVGVSTI TOLONIAE

AVGVSTI AVGVSTI TOLONIAE

HAJAE MAGNIBVRSICAE

LITTERIS LOCAE IVSTINAE GERVAER

DISSERTATIO
DE
HEPATIS ABSCESSIBVS
A
LAESIONIBVS CAPITIS.

Eruditiss, Gravibus et Expertissimis Viris, qui
sedula indagatione in eum, quem tractan-
dum suscipimus, affectum inquisiverunt, vi-
sum est, eo nec alium cognitu et curatu dif-
ficiliorem esse, nec periculosiorem. Abdite enim facta in

Hepate, viscere nobiliori, sanguine naturaliter crassiori irorato, secretioni bilis facile spiffescentis destinato, colluvies purulenta, latens, nullisque stipata symptomatibus, celerem ruinam toti minatur aedificio. Provida attamen, laboranti naturae, docti et prudentis chirurgi medica manus succurrere potest; quae si attemperate opituletur, mortis femina jamjam progerminatura elidet.

§. I.

Hepar, obstructionibus, tumoribus, scirrho laborare non infrequens est: cum enim sit insigne colatorium, et sanguinem, copiosissima spoliatum lymphâ, ob alias, quibus inservivit, secretiones, reducem recipiat, non mirum, in tanta minutularum glandularum, seu glandulorum acinorum abundantia, facile aliquid posse obstrui, aut quocumque modo vitiari. Quis est, modo artis salutaris primum limen salutaverit, cui ingenio et doctrina longe praestantissimi viri GEORG. ERNEST. STAHLII ignota sit perutilis dissertatio de vena portae, plurimorum porta majorum? A laesionibus capitis frequentem esse hepatis abscessum in confesso est. Quod AMBROSII PARACELSI experientia stabiliverat (a), multorum observationes confirmant

(a) oper. chirurg. lib. IX. de vulnerib. in specie cap. XII.

runt: nec antiquiori hepatis labe affectos fuisse PARAEI
aegros, subdubitandum. In quacumque enim jecinoris in-
temperie, quovis vitio labefactetur hepar, facies quodam
pallore aut virore foedatur: ex LOMMIO color corporis,
maximeque faciei, inter signa hepatis, praeter naturam se-
habentis, principem locum tenet. Quos observavit PA-
RAEVS, florido et naturali faciei colore conspicui optima-
utebantur valetudine, nihilque erat, quod a suspicione he-
patici morbi praecedentis non avocaret, rogatque vir exi-
mius, ut fides sit penes experientiam, accuratius, ut sui-
moris erat, consultam. FIGRAEVS (b) inter symptoma-
ta, quae capitis vulnera sequuntur, abscessum in jecore,
indeterminata assertione annumerat. Sic et BALLO-
NIVS (c), „dicunt quidam, se observasse, in plerisque
„eorum, qui a vulnere capitis insigni interierunt, absces-
„sum in concava jecinoris parte. An id fiat, eveniatque
„nescio; sed tamen a plerisque chirurgis id observatum
„esse audivi;„ oculatioribus hac de re fidendum. Noso-
comium Amstelodamense experientissimo chirurgo (d),

(b) *De vulner. in specie* Lib. 4. cap. VIII.

(c) *Appendic. ad libr. de convulsionib. oper. medic. tom. I.*

(d) *Observat. medico-chirurg. II.*

IOBO A MEEKREN exemplum exhibuit abscessus hepatis, fracturam cranii secuti: vulnera cujusdam capiti infixerat triplicia focius, quorum praecipuum in occipite occurrebat ad futuram lambdoideam, fractura cranii, ubi fragmentum se demittit ad inferiora, sic ut sub osse integro abscondatur, stipatum. Separatione, cum successu, remotum fuit fragmentum. Ad diem usque vigesimum liber omnino aeger ab omni febre, convulsione, paralyfi, sopore, vigiliis, vomitu, imo symptomatibus omnibus, quae fracturis cranii supervenire solent. At paucis diebus, antequam moreretur, de dolore gravi circa hepatis, ventriculique regionem conquestus est; suppressioni suppurationis in vulnere accedebat febris gravis cum delirio, et sic vigesimo octavo die obiit. Aperto cadavere hepar valde tumidum invenerunt, abscessu notabili correptum, ex quo puris ea effluxit quantitas, quam pinta dimidia vix continere poterat.

Inter observanda magni momenti in curatione vulnerum capitis, jecoris labem recenset PETRVS DE MARCHETTIS chirurgiae Professor Patavinus (e); in eo videri

(e) *Obs. medico-chirurg. sylloge* Obs. XV.

fcere variae pustulae excitantur, quibus disruptis materia purulenta copiosius effluit. Horum abscessuum meminere clariss. BIANCHI in historia hepatica; MOLINELLI ex anatomica inspectione, ut legere est in commentariis Academiae et instituti scientiarum Bononiensis; et PAVLVS VALCARENGHI, Cremonensis, in regia Ticinensi universitate medicinae rationalis Professor primarius (*f*), AMBROSIVS-que BERTRANDI Regis Sardiniae chirurgus primarius, chirurgiae Professor Taurinensis (*g*), cujus desiderio moerentes lugent anatomia et chirurgia; hunc enim abstulit atra dies et funere merfit acerbo.

§. II.

Variae sunt auctorum de collectione purulenta in hepate a laeso capite opiniones, ratione causae proximae. Copiosum pus ex capite ad inferiora viscera posse delabi, facta videlicet metastasi, persuasum erat PETRO DE MARCHETTIS. Hanc tritioem rei explanationem arripuit autor historiae hepaticae (*b*); data imbibitione succi purulenti

(*f*) *De morbis hepatis*; Epidemic. constitut. continuatio, Cremonae 1742.

(*g*) *Memoires de l'Academie Royale de chirurgie* Tom. III.

(*b*) BIANCHI *Histor. hepatic.* part. 2. cap. 5. n. 5.

lenti a sanguine in parte aliqua determinata, ut in capite, vagans inde commune hoc fluidum per corporis partes omnes, majores hujus puris portiones despumet in viscere omnium maximo, omnibusque considerabilior, uti hepatis est; in quo longe majora, quam in aliis omnibus opponuntur vasa, longeque majores, quam in aliis partibus, eorumdem divaricationes; in quo levior, quam in aliis omnibus, succorum omnium est concursus; in quo viscidius, quam in aliis omnibus, fecernitur liquidum, quod ideo ob symbolesitatem mixtionis, purulentam secum materiam per idem colatorium allicere a sanguine potest; in quo denique nulla jacet muscularis potentia, quae depositam, congestamque purulentiam repellat ad fluxum. Haecenus clarissim. BIANCHI.

Idem porro putare videretur VALCARENGHI (i), si ulli specialiter auctorum sententiae faveret, sed diversas promiscue refert opiniones, dicens, quod si cuipiam non arrideant, potiorum ab ipso rationem expectaret; sic autem metastases a cerebro ad jecur tunc fieri facilius posse existimat, cum pus circumpositas cerebri venulas paula-

tim

(i) De hepatis phlegmonibus lib. citato pag. 68.

tim subit, ab iisque cum tota massa sanguinis commixtum, quaquaversus per univcrsum corpus divagatur (ut adaueta inde pari ratione symptomata testari satis possunt) atque in hepate specialiter consistit et accumulatur, ob peculiarem ejusdem structuram et molem.

Metastaseos doctrinam a vero alienam censet clariss. BERTRANDI, cum hepar quandoque, affecto capite, in pus colliquatum fuerit observatum, in apoplexia, morbis comatosi, et aliis, ubi nullum puris indicium vel causa prosteret in cerebro. Iam hanc materiei purulentae translationem a cerebro laeso ad hepar sanum exploferunt BALLONIVS et PAVLVS BARBETTE. Experientia observatum est, ut ait BALLONIVS libro *de convulsionibus*, innumeros a morbis cerebri post convulsioncs et concussiones interiisse, quorum in cerebro per anatomen nil videre contigit, quod terrifici symptomatis causa exstitisset: et id plerosque fefellit, ratos, se aliquid effatu dignum reperiri posse in cerebro laborantium extinctorum. Morbi cerebri habent quidpiam divinum, prodigio simile, ut ait HIPPOCRATES libr. *Epidemiorum*. Tunc se ipsum sciscitans

BALLONIVS, *undenam ergo in cavo hepatis abscessus fiat?* sic respondet: quidam dicunt a cerebro per continuitatem membranarum internarum imperpicuarum sensim pus manare, et progredi, donec ad hepar pervenerit: id non est probabile. Afferam meam conjecturam, quando demonstrationem aut quidpiam demonstrativum huc adducere nequeo, desumamque ex GALENO. Vulnerato cerebro membranisque affectis os ventriculi coarctatur, humoresque perturbantur, unde bilis vomitio. Si multa fit bilis evacuatio, ea ab abscessu vindicare potest. Si pauca bilis evacuatio, et frequens est nausea, aut quia aeger vomere non consuevit, aut quia bilis crassior, motu difficilis, et quodammodo incuneata, aut quia libertas meatuum non est, dum humor movetur et non excluditur, oppressio- nemque facit aliquam, potest in concauo hepatis colligi et inflammari, et praeter symptomaticam febrem, quam excitat vulnus capitis, essentialem febrem concitare. Hinc collectio, hinc inflammatio, hinc abscessus.

Luculenter admodum hac de re dixit PAVLVS BAR-
BETTE. Ab inquirente enim IOBO A MBEKREN, per
quas

quas vias purulenta materia ex cerebro deferatur ad hepar, quaestionem minus bene positam censet, respondens I. mirum inter omnes corporis partes esse consensum, qui quidem HIPPOCRATI maxime notus fuerit: nam in *coacis praenotionibus* cap.4. §. I. *capitis dolor vehemens cum febre au-
sta et alio signo maligno lethalis est: caeterum sine signo malo,
viginti diebus transactis, sanguinis fluxum a naribus, aut absces-
sus ad infernas partes significat.* Aphorismorum Libr.6. aph. 50. *quibus praeceditur cerebrum, his febrem, et biliosum vo-
mitum supervenire necessum est.* Quae antecessor allegatis locis docuerat, non solum confirmant GALENVS, ERAS-
STRATVS, MACROBIVS, sed et rationes addunt varias, a distributione varia nervorum, quorum ingens in ventre medio et infimo detur copia, maxime in ventriculi orificio superiore, seu sinistro, desumptas.

2. Pus idem copia, specie, a cerebro ad hepar de-
ferri minime admittit laudatus auctor; collectionemque pu-
ris a vitiatō sanguinis fluxu jam ante clariss. BERTRANDI
oriri existimavit; sed multum tribuit nervorum sympathi-
cis affectionibus, quas rejicit clariss. BERTRANDI, hasque

anatomiae omnino repugnare docet. Qui enim fieri posset, inquit, quin viscera quoque alia, quae iisdem occupantur nervis, eodem pacto afficerentur? ast amicissimi viri et in anatomicis versatissimi pace dixerim, certum esse experientia multiplici, multas partes ventris inferioris affici a laeso cerebro. Ex MOLINELLIO refert ipse, stagnasse interdum sanie, in aliis partibus, cum hepar esset integrum. Superficies intestinorum, tenuiorum praesertim, quibusdam in locis, quasi ulcusculis cum multa sanie, et tuberculis quam plurimis huc illucque dispersis depravata erat. Sed PIGRAEVS loc. citat. asserit, capitis vulnera sequi abscessum in jecore aut *mesenterio*, qui fit a partium sympathia et societate, propter nervum e *sexta* conjugatione ortum. Nonnulli in liene, ut MARCHETTIS, quidam in pulmonibus pus collectum observarunt. Unde nervorum sympathiae opposita ratio a clariss. BERTRANDI nulla est, cum multae aliae partes possint affici, reveraque afficiantur a laeso cerebro. Sed potens esse nervorum in hepar imperium quis inficias ibit, post mox allegatam HIPPOCRATIS auctoritatem, consensum inter utrumque viscus, cerebrum nempe et hepar, stabilientis; consideratis
item-

itemque naturae legibus? Icterus, derepente ab ira, timore, venenati animalis morfu, similibusque excitatum, nemo non observavit. Repentinus a laeso cerebro vomitus, non inveteratae visceris obstructioni, sed vasorum subitaneae constrictioni non immerito assignandus, unde haud impropere regurgitatio bilis, ejusdemque in totum corpus suffusio. Liceat itaque cum IACOTIO inter causas abscessus hepatis a laeso capite admittere mutuam capitis et infimi ventris consensum. Ventriculo caput, et capiti ventriculum consentire argumento est delirium ex ventriculi bile, et ex capite vulnerato vomitus; quod HIPPOCRATES aphorismo superius citato exposuit. Nec modica est reliquarum partium, jecoris, lienis, intestinorum, imo totius corporis ad idem ventriculi os communio (k).

§. III.

Haecenus varias suppurationis in hepate a capite laeso causas recensuimus, deducendas nimirum a sympathia nervorum, vel aggesta in viscere sanguinis copiosiori massa, huic continendae prorsus impari. Nunc signorum ha-

B 3 benda

(k) IACOTIVS, *comment. in coac.* HIPPOCR. Libr. 3. Sect. 2. n. 14.

benda ratio, et hoc opus, hic labor est, cum fere omnes, qui tam diri morbi observationibus anam dederunt, jam perpetuus urgebat sopor. Judicio tamen certo quandoque, vel saltem praesumptivo, notanda venit hepatis suppuratio, tunc maxime pertimescenda, quando aeger, statim ab accepto vulnere, bilem viridem evomit, quod symptoma primum nervosam arguit constrictionem; si deinde facies vel corpus flavescat, tumeant genae, jugula palpitent, doleantque hypochondria intenta. Primario affici potest hepar; eoque ob sanguinis stasim, ingurgitato, fieri inflammatio, quae febrim, quam secundariam vocant, pariet, suppurationis brevi nasciturae causam et signum. Et haec erat felicitis practici PARAEI sententia. Intento animo perpendendae etiam illustr. DE MARCHETTIS observationes, quod semper alvi fluxus vulneribus capitis accedens, absentibus licet aliis symptomatibus, cerebri laesi signum sit, propter ejus scilicet consensum cum nervis, qui orificis ventriculi annectuntur, quorum ratione inferius laxatur, et alvi fluxus statim succedit. Saepissime observavit quoque, quod, quando in his vulneribus collum incipit dolere, parte potissimum postica et laterali, tunc

ma-

materia purulenta delabatur ad thoracis et abdominis cavitatem, quae longiori mora cum pulmones tum pleuram, aliquam nempe ipsorum partem erodat, ex quibus multa sanies emanet, quae postmodum ad abdomen defluat, cum jecoris, et lienis labe, in quibus varias pustulas excitet, quibus disruptis, perinde ac ex pulmonibus et pleura, ita et ex his materia purulenta effluat: quamvis hujus observationis ignari existiment, abscessus, abortos in his partibus, quorum ratione patientes moriuntur, non ex capitis vulnere oriri, quod, ex capite copiosum pus posse ad inferna viscera delabi, non sibi persuadeant, prout in plerisque observavi, mediam thoracis et abdominis cavitatem pure fuisse refertam; quam observationem multis, tum in theatro anatomico, tum in valetudinario S. Francisci demonstravi. Haec PETR. DE MARCHETTIS opinionis circa metastasin commentum dies delevit, naturae judicia caeteroquin confirmans.

Idem affectus ex clariss. BERTRANDI accidit, si vulneratus comatosus decumbat, stupidus, vaniloquus. Annon subdola ut plurimum formatio abscessus a comatoso et
con-

consequente insensibili aegrorum statu sit repetenda? videant aequi rerum aestimatores. Docte attamen obtusum esse dolorem in viscerum inflammationibus, quando ipsorum massam occupant, statuit BERTRANDI; isque longe obtusior erit in hujusmodi hepatis affectibus, quando venosum systema obstructione praecipue afficitur. Sed icterici fiunt in omni casu vulnerati, quod signum, etiam si abdomen in regione hypochondrii nec tumens, nec dolens videatur, de formatione abscessus avertenda sollicitos nos tenebit.

§. IV.

Sanguinis missiones e pedibus, instante hepatis morbo, cum clariss. BERTRANDI nocuas existimamus, cum ipse viderit non semel in hujusmodi casibus, post institutam in pede venae sectionum, aegros mox in icterum devenisse; similem casum multoties observavit clarissim. AVDOVILLE (1) lucubrationi BERTRANDIANAE propriaeque experientiae innixus.

Re-

(1) *Mem. de l'Acad. Royale de chirurgie* Tom. III. pag. 506.

Reiecta saphenarum sectione gradum sistit BERTRANDI, theoriam praesertim arripiens. Vrgentem educendi sanguinis necessitatem, ad praecavendum imminentem hepatis abscessum, nemo negabit; si cerebri laesi symptomatica proprias functiones perturbent, instituendae sunt incisiones e venis jugularibus, pro re nata iterandae, praecipue e latere hemiplegiae, si adsit, opposito; ut exinde hemisphaerium cerebri laesum liberetur: hoc nos docuerunt VALSALVAE observationes, illustriss. MORGAGNI commentariis illustratae. E venis brachiorum mittatur sanguis, si adsint hepatis inflammati signa, vel futurae inflammationis allegata indicia, palpitatio nempe jugularium, hypochondrii dolor, tensio, faciei color subflavus etc. Faustum erit praefagium, si a venae sectionibus symptomatica remiserint, hoc auxilio compescenda; tunc primarum, ut aiunt, viarum evacuatio promovenda; sed leviter procedendum, ne ingravescant accidentia. Bonum utique, si a purgantibus levioribus aeger levamen perceperit, copiosaeque ab eorum exhibitione sequantur dejectiones. Alternis autem vicibus commendari primo possunt (cum jam adfuerit purgandi indicatio) venae sectiones et alvi catharticae promotiones

C

alie-

alterius sic

altera poscit opem res et conjurat amice

cui argumento est observatio BALLONII in constitutione hyemali ann. 1570. nobili viro suppressâ rhei usu alvus tumorem phlegmonodem totius abdominis attulit. Iterata phlebotomia tumenti alvo occursum est. Sanguis erat ictericus. Hic phlebotomiae praestantiam tamquam remedium, et constipationem tamquam causam animadvertere lubet. Sed de re controversâ agens ex professo clarissimus auctor, animi sententiam evolvit, quasi Aesculapio dictante. „Accedit quod in vulneribus capitis negentandum pharmacum. Si daretur et evacuetur bilis commota et non exclusa, ab abscessu liberaretur aeger. Numquid in febribus essentialibus abscessus in concavo hepatis fieret, nisi medicus daret operam purgationi? et quia os compatitur ventriculi, natura suas suppetias mittit ad eam partem obfuturas, quia non excluditur materia. Phlebotomia et purgatio esset vindex ejus abscessus. Et nuper in quodam, qui pugione vulneratus erat, tamen in internam capacitatem vulnus circa nothas costas qua pertingit diaphragmatis extremum, non penetrarat, tamen

in

in hepate repertus est abscessus. Unde id? forte eodem modo quo in vulneribus capitis. BALLON. *append. ad lib. de convuls.*

Sunt et canones practici de raris affectibus jecoris in BAGLIVIO, et quidem maximi momenti. Alia est ratio medendi, si tantum de praecavendo abscessu agatur, alia in principio morbi; morbo vero progrediente alia iterum. Formatur lethalis ut plurimum. *Balnea, lactis ferum, diaeta* ab HIPPOCRATE commendantur. Sic autem fatur celeb. BAGLIVI, *praxeos* lib. I.

„Jecoris inflammatio aliquando similis pleuritidi, et medicos frequenter decipit similitudo. Differunt tamen, nam in hepate dolor infra est, nec ad costas spurias extenditur: gravativus est, non pungitivus: respiratio non multum laeditur, color faciei citrinus, tussis sicca sine sputo, pulsus non durus, faeces liquidae et subcruentae. Contraria fiunt in pleuritide.

Singultus hepaticus superveniens lethalis EX HIPPOCRATE.

Si inflammatio jecoris adfit in parte gibba, urgent symptomata pleuritica. Si in ejus cava, stomachica urgent.

Si ex usu nitri fixati praeparati, copiosa sequatur urina, bonum, in hepate: nitrata in hepate, et omnibus inflammationibus fere specifica sunt. Ideo ferum lactis juvat in inflammationibus, quia abundat nitro plantarum elicitum per peculiarem digestionem, ac veluti distillationem e plantis in animalium visceribus.

Sicut in omnibus inflammationibus perniciofa sunt purgantia inflammationis causa, ita quoque in hepate: at si apparatus maximus adfit pessimorum humorum in primis viis, tunc prudentiae medentis remittitur, de purgante determinandi: ne tamen purgans nimium turbet et exagitet, uti facit quando inflammatoria regnant accidentia: tunc ego deplere soleo vasa per sanguinis missionem, quae viam sternit purganti, ut felicius solvat, et agat in humores sine impetu.,,

§. V.

Huic dissertationi finem imponam casum referendo, in quo, futurum longe prospiciens imminens periculum arcere potis fui.

Foemina viginti sex annos nata in terram projiciebatur ab equo, infreno cursu quasi convolante. A semi hora vulnerata erat cum accesseram, velut mortua jacebat. Tegumenta in regione ossis frontis, et bregmatis sinistri, contusione fortiori suggillata erant. Sanguis e naribus, oculis, auribus, ore, effluebat. Mente profus capta, sopore profundiori afficiebatur. Post copiosorem statim celebratam e brachio sanguinis missionem, oculos aperit, sensum recuperat. Diligentius in eam inquirenti, claviculae, et duarum primarum costarum lateris sinistri fractura mihi innotuit. In nosocomium sancti spiritus, curae meae commissum, jubeo hanc transferri; compositisque ossium fracturis, caput tonditur, suggillationibus fomentationes cephalicae resolventes opponuntur; iterantur e venis pedum sanguinis missiones; sed incassum, sine sensu enim decumbebat, ut ante primam venae sectionem. Quotidie duo vel tria injiciebantur enemata; victus erat tenuis; aliquot jusculi

pateris interdum utebatur et ptisana tamarindorum cum cremore tartari et nitro. Nono die somnolentia remittere cepit et brevi convaluit. Cum nulla erat solutio continui in calvaria, nullus consequenter fuerat trepanationi locus. Febris, bilisque vomitiones aegram primis diebus molestarunt. Commotum cerebrum fuisse, haemorrhagia ex omnibus aperturis indicaverat. Cranium etenim ictu duplici percussum resistit; tota percussione impressio communicatur cum partibus contentis, et oritur illa molesta et tumultuaria agitatio, quae dicitur commotio, vel concussio. Haec major vel minor juxta gradum renixus diversarum partium, quae impetum sive impressionem recipiunt. Cum ossa resistunt ictibus in fronte; postica cerebri pars ossi occipitis impingitur; et ob renixum hujusce ossis cerebrum excipit varias impressiones, ut praeceptis mechanices docemur: secundum impulsiones directas vel obliquas, variae sunt repulsiones; unde effectus commotionis in variis locis. In minori quidem humores intra vasa premuntur, levem capitis perturbationem, et oculorum caliginem statim producant, ita ut percussi, luminum multitudinem videre animo concipiant. A vehementiori concussione fit sanguinis profusio

fusio ab auribus, naribus, absque fractura cavitatum, ex quibus sanguis profluit. Succussioni cerebri quid auxilii afferendum? quies aegri, si nulla sit effusio in partibus internis, sanguinis detractio, habita ratione virium, per venas juguli et brachii, imo et pedum, si nullum sit hepatis infarcti indicium. Primae viae a nimia humorum colluvie purgandae, non mochlicis, sed minorativis, decoctis aperientibus et solventibus. Vomitus graves, ventriculum sympathice affici annunciant; hinc metuendum iure, ne proximum hepar brevi ingurgitetur. Principiis obstandum, clysteribus, nitratis, una cum venae sectionibus ad mentem BALLONII et BAGLIVII sanitati restituta fuit aegra, ab orci faucibus, ope artis salutaris, erepta.

T A N T V M.

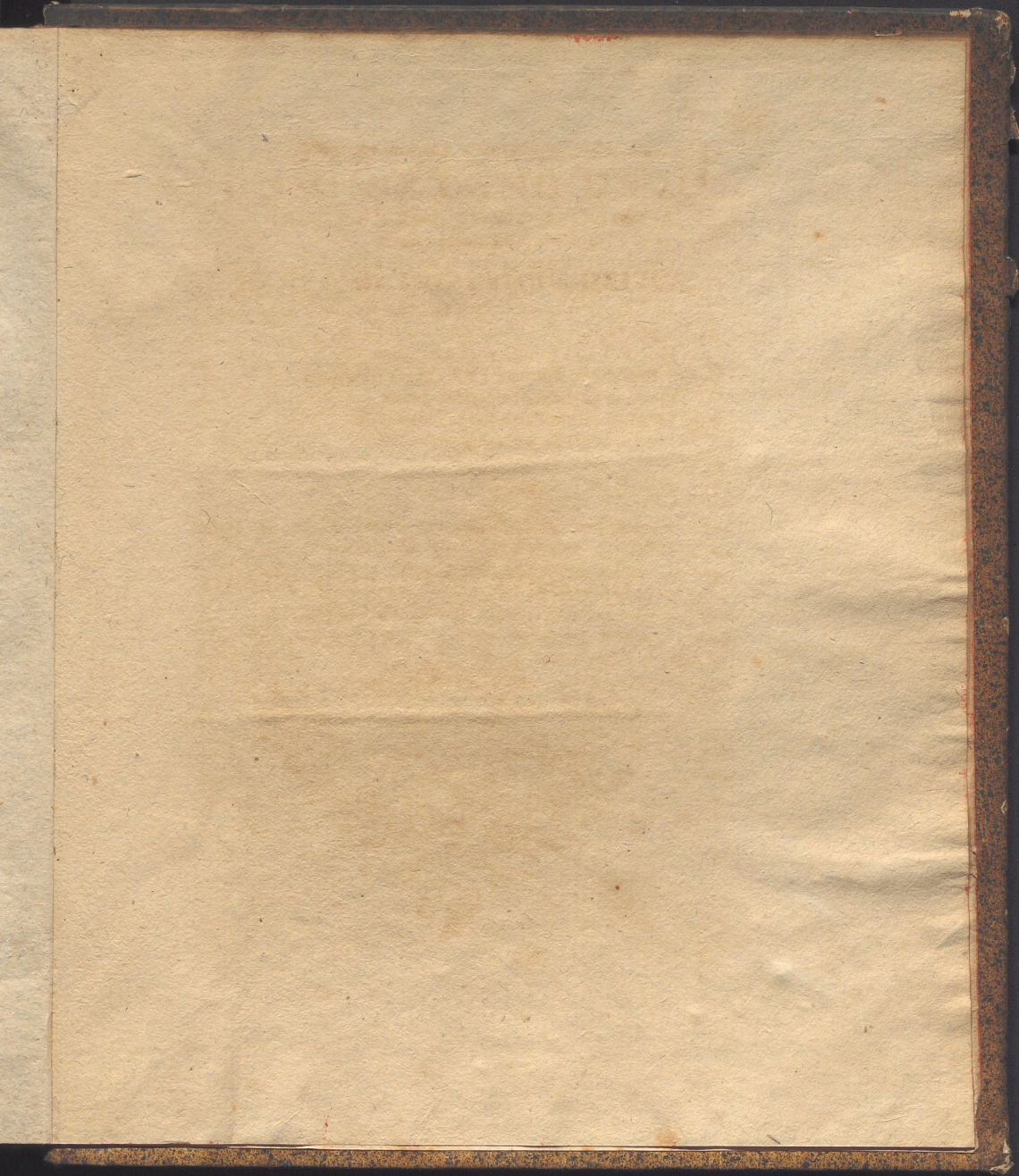

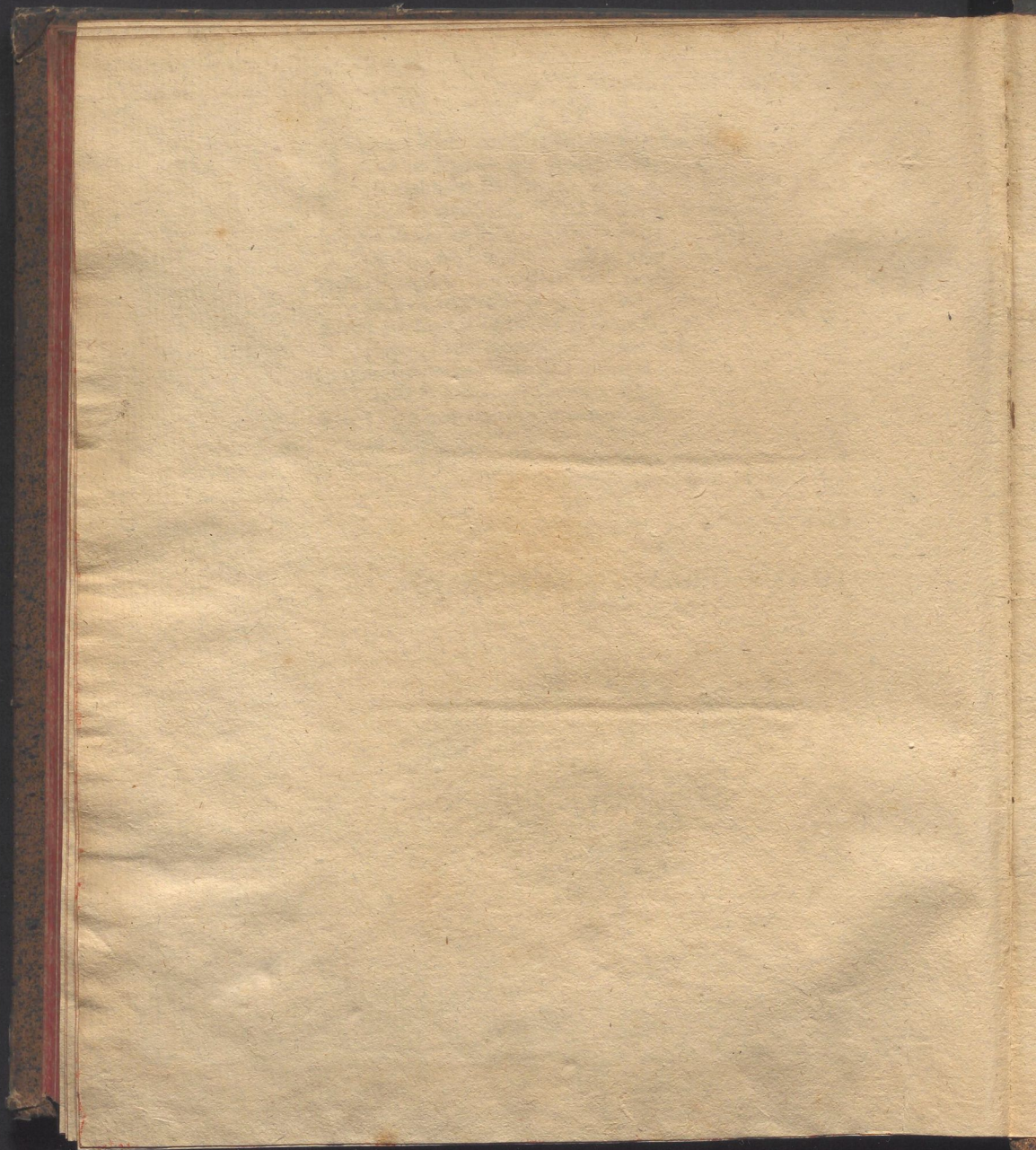
XXV

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

INDEX

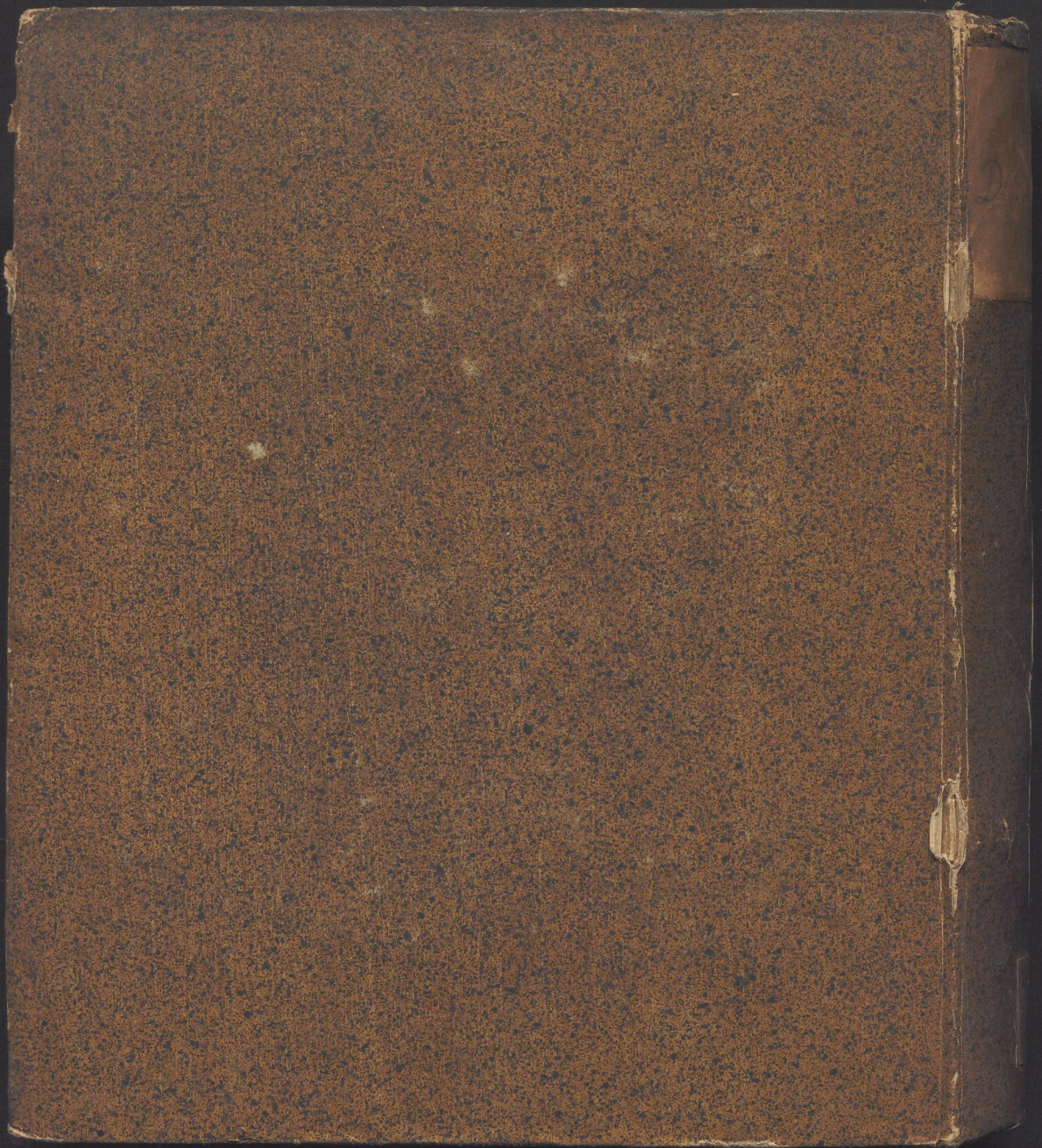

1018

TICA

DISSERTATIO INAUGURALIS
 DE
HEPATIS ABSCESSIBVS
 A
LAESIONIBVS CAPITIS
 QVAM
 DIVINI NVMINIS AVSPICIIS

GRATIOSI ORDINIS

GRADV DOCTO

RITE AC LEGIT

DIE VIII. SEPT

IN ALMA REG

SPECI

PVBlicAE ERVDIT

WILHELM

P

POTENTISSIMI PRINCIPIS S

RVM REGIS ET MAGNI LITHV

REGIARVM ACADEMIARVM, P

ROTHOMAGENSIS

HALAE M

LITTERIS IOAN.

